

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2002/2003.- Nr. 16.

VRAGEN van de SP-fractie van mevrouw L.R. van Gijlswijk betreffende problemen bij het Groninger brandweerkorps. (Binnengekomen: 12 juni 2002.)

Vanmorgen zond het Radio 1 programma 'De Ochtenden' een reportage uit over het Groningse brandweerkorps. In het programma kwam onder andere een drietal brandweermannen aan het woord over het disfunctioneren van de leiding van het korps, de achteruitgang van de kwaliteiten van de brandweer, het niet naleven van protocollen en de verziekte sfeer binnen het korps.

De brandweermannen uitten tijdens het radioprogramma hun zorgen over de situatie binnen het korps en gaven enkele schokkende voorbeelden. Over een ongeval met een 19-jarig meisje die de dood vond in het Eemskanaal en de hulp van het duikteam van de brandweer zegt één van hen: "Het duurde vijf kwartier dat het meisje gered is, dat is te lang en druist in tegen het protocol. Bovendien viel de auto van het slachtoffer twee keer uit de kraanwagen. Dat mag nooit gebeuren. Een duiker onder water bracht aan de verkeerde kant van de auto de ketting vast. Het meisje is verdronken, omdat zij een gordelriem om haar voet verwickeld had. Er kwamen te weinig luchtflessen en daarom is er een brigade uit Delfzijl gekomen om de auto met het slachtoffer naar boven te halen. Het is mij een raadsel waarom Delfzijl er bij moest. Met één fles lucht kun je twintig minuten onder water blijven".

Over de kwaliteiten van het korps en het functioneren van de leiding zegt één van hen: "De brand bij garage Boerhof was een cultuuromslag bij de brandweer. Het hele pand is afgebrand doordat de brandweer een verkeerde tactiek gebruikte. De zaak is naar binnen gespoten, die brand is geëscaleerd door een verkeerde tactiek. Veel ervaring gaat weg bij de brandweer".

Een ander: "De laatste twee jaar zijn de verhoudingen bij het brandweerkorps kapot. Eerdaags vallen er doden in Groningen want de tactiek en inzicht om brand te blussen is er niet meer. Ik heb meegemaakt dat brandweerlieden tegen mij zeiden bij een brand: 'het is me te warm, ik ga weg'. Ik zat in ploeg B en er zaten brandweerlieden alleen voor de poen en hun carrière".

Jacques de Hond, vakbondsbestuurder van Abvakabo FNV, wilde niet meewerken aan het programma, maar wist de programmamakers het volgende te vertellen: "Ik ben al een jaar bezig om de ernstige problemen bij de brandweer onder de aandacht van het

college van b en w te brengen. Er is een ernstig gebrek aan management. Er zijn bij het Groninger korps allerlei kampen ontstaan. De algemeen directeur Morssink, de vroegere wethouder, ontkent in alle toonaarden dat er problemen zijn. Achter de schermen ben ik nu bezig om de nieuwe wethouder met haar portefeuille personeelszaken mevrouw Karin Dekker de brandweer problematiek onder haar aandacht te brengen. Zij heeft een dik dossier. Als ook de wethouder ontkent dat er problemen zijn dan kom ik bij u uit. Maar ik ga nu niet voor de VARA-radio de problemen bespreken, dat doe ik met mijn achterban, de leden. Er zijn bij de Groninger brandweer een heleboel problemen die niet deugen maar dat probeer ik eerst via de ambtelijke lijn op te lossen".

De uitzending schetst het beeld van grote problemen die mogelijk gevolgen hebben voor de kwaliteit van het werk van de Groningse brandweer, en dus voor de veiligheid van de Groningse bevolking. Het zal u duidelijk zijn, dat alleen al de mogelijkheid ontoelaatbaar is, dat het korps door interne problemen zijn taken niet naar behoren kan uitvoeren. Ik wil daarom volledige opheldering van u over de situatie bij de brandweer en over uw reacties op de gemelde problemen. Ik stel u daarom de volgende vragen:

1. Hoe lang bent u al op de hoogte van de problemen bij het brandweerkorps?
2. Welke maatregelen hebt u getroffen om de situatie binnen het korps te verbeteren?
3. In hoeverre onderschrijft u de stelling van de brandweermannen in de uitzending dat er sprake is van disfunctioneren van de leiding van het korps, achteruitgang van de kwaliteiten van de brandweer, het niet naleven van protocollen en een verziekte sfeer binnen het korps?
4. Klopt het dat vakbondsbestuurder De Hond van Abvakabo FNV de problemen bij het korps al ruim een jaar geleden onder uw aandacht heeft gebracht, en toen geen gehoor heeft gekregen? Indien ja, wat is daarvan de reden?
5. Klopt het dat wethouder Dekker vlak na haar aantreden door vakbondsbestuurder de Hond een compleet dossier heeft gekregen over de problemen bij het Groningse brandweerkorps? Indien ja, welke actie heeft zij tot op heden ondernomen?
6. Kunt u harde garanties geven dat de interne situatie van het brandweerkorps op geen enkele wijze de inzetbaarheid bij calamiteiten beperkt? Indien nee, wat gaat u daaraan doen?
7. Wat is er naar uw mening fout gegaan bij het ongeval dat in de uitzending naar voren kwam, en waarbij een 19-jarige vrouw in het Eemskanaal verdronk?

Burgemeester en wethouders beantwoorden deze vragen als volgt:

Groningen, 18 juni 2002.

1, 2, 3, 4.

De kwaliteit van de brandweer behoeft verbetering. Deze conclusie is enkele jaren geleden in ons land algemeen onderschreven en heeft er onder andere toe geleid dat het Rijk is begonnen met het project versterking brandweer. Door allerlei veranderingen in de maatschappij zijn de eisen die aan de brandweer gesteld worden in betrekkelijk korte tijd sterk toegenomen. Enschede en Volendam hebben dat nog eens bevestigd. Voor die tijd hebben wij ons dat al ter harte genomen. Wij hebben de raad daar bij een eerdere gelegenheid ook over geïnformeerd.

Het project versterking brandweer bood de lokale korpsen en de regionale brandweren mogelijkheden om vooral te investeren in meer professionaliteit en een verbetering van het management. Met de samenvoeging van de regionale brandweer en onze stadsbrandweer, maatregelen in de sfeer van de organisatieontwikkeling en het aantreden van een nieuwe leiding konden wij hier in feite op dat traject vooruitlopen. We hebben het project dan ook aangegrepen om verder te gaan op de al ingeslagen weg.

Dat gaat uiteraard gepaard met veranderingen. Die leiden tot verbeteringen, maar roepen soms ook weerstanden op. Het komt niet zelden voor dat dan ook andere, in elke levende organisatie voorkomende problemen aan die veranderingen worden geweten. Dat speelt ook bij de brandweer.

Met het management van de dienst hebben wij echter tot nu toe geen signalen ontvangen dat er sprake is van een bredere, fundamentele problematiek dan de enkele vraagstukken die in de afgelopen jaren aandacht hebben gevraagd. Ruim een jaar geleden hebben de bonden in een gesprek met de algemeen directeur van de HVD gewezen op het feit dat hen signalen bereikten dat er bij de brandweer een aantal zaken speelde. De algemeen directeur heeft aangegeven dat die deels aan de veranderingsprocessen te wijten zijn en anderzijds toe te schrijven waren aan de binnen de brandweer spelende discussie over relaties op het werk. Afgesproken is toen dat met enige regelmaat overleg zou worden gevoerd tussen de leiding van de dienst en de bonden en daarin de ontwikkelingen goed te volgen. Eind april was er weer zo'n gesprek gepland, maar dat moest van de kant van de bonden worden afgezegd vanwege andere verplichtingen.

Enige dagen voor de VARA-uitzending over problemen bij de brandweer spraken de bonden ook met een vertegenwoordiging van ons college (burgemeester Wallage en wethouder Dekker). De algemeen directeur van de HVD, de heer Morssink, was daarbij aanwezig. In het besef dat het van belang is alle signalen serieus te nemen hebben wij naar aanleiding van dit gesprek aan de algemeen directeur van de HVD gevraagd om samen met de bonden en de voorzitter van de Ondernemingsraad van de HVD op korte termijn te spreken en ons voor het einde van deze maand te rapporteren over de situatie bij de brandweer en over mogelijke vervolgstappen. Wij zullen u over de uitkomsten daarvan informeren.

5.

Nee.

6 en 7.

Bij het dodelijke ongeval in het Eemskanaal is de geldende procedure gevolgd en kon de brandweer beschikken over de vereiste hoeveelheid ademlucht. De procedure voorziet er in dat de twee duikers die 's ochtends in dienst komen hun persoonlijke uitrusting zelf controleren en in de auto plaatsnemen. De auto beschikt ook over 2 reserveduiktoestellen. Ook die waren aanwezig. Daarmee kan in totaal 4 x 20 minuten worden gewerkt. Ook in dit geval. De chauffeur van de ploeg – ook duiker – kon na verloop van tijd eveneens worden ingezet, om de berging van de auto met het slachtoffer te voltooien.

Volgens procedure is wel een tweede duikploeg opgeroepen, in dit geval die uit Delfzijl, voor het geval het tot de voorgeschreven aflossing moest komen. Inzet van die ploeg is echter niet nodig geweest en heeft dan ook niet plaatsgevonden.

Dit overziend past op geen enkele wijze de suggestie dat door ontbrekende middelen of door procedurefouten het ongeval vermijdbare gevolgen heeft gehad. Wel was er, zoals helaas vaker gebeurt, sprake van tegenslagen tijdens de berging.

Zoals gebruikelijk is de inzet bij het ongeval door de brandweer geëvalueerd. Dat heeft ook in dit geval leerpunten opgeleverd. Elke brandweerinzet vraagt om het maken van snelle keuzes in steeds weer andere omstandigheden. Het gebruik het eigen handelen te evalueren is een teken van professionaliteit. Dat staft ons in onze opvatting dat de brandweer zich op verantwoorde wijze inzet voor de veiligheid van de burger.

De burgemeester is graag bereid nader met de raadscommissie van gedachten te wisselen, zeker waar het de professionele inzet van onze brandweer betreft.